

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1881.

25. szám.

Junius 23.

Előfizetési felhívás. Bizalomteljesen kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésök junius hó végével lejár, hogy megrendeléseiket a „Katholikus Hetilap” 1881. július—decemberi félévi s illetőleg július—szeptemberi negyedévi folyamára megújítani s lapunknak ismerőseik s barátaik körében új előfizetőket szerezni méltóztatnának. Előfizetési díj: félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Az előfizetési pénzeket küldjék a Szent-István-Társulat igazgatóságához (IV. Lövész-utca 13. sz.) czimeztetve. — Egész évre is még lehet előfizetni 4 frtjával. — Budapest 1881. junius 17.

Agoston Antal, szerkesztő.

Fény és árny. *

III.

(M—y.) Nagyon borus ellentéteket mutat a mai élet. A modern emberbaráti szeretet valóságos kaczer szerepet vállalt s a divatos sport egyik neme — jót tenni. Mintha igaza volna azon angol államférfiúnak, ki mondá, hogy az akasztófa a legnagyobb hízlegés a társadalomra. Minden évben felakasztanak egy pár gonosztevőt, hogy megmutassák a többieknek, mennyire becsületesek. Minden évben keletkeznek új és új jótékony intézetek és intézmények, hogy megmutassák, mily nagy felebaráti szeretet lelkesíti most a társadalmat. Ezt a felebaráti szeretetet nagyon helyesen nevezte el egy kiváló publicistánk uj módú emberszeretnek. S hozzá tehetjük, hogy ha a nap lemegy és sötét van, — a petróleumlámpa is világít.

Ezen fényvel dicsekszik a mai világ! Dobszóra ontják ki a levest s dédelgetik a nyomorúságot. Az inség soha sem volt annyira divattárgy mint most. Tegyük jót, szeressük a szerencsétleneket, — bizonyos távolságból. A világ beszél rólunk, magasztalja feláldozásunkat, áldozatkészségünket, jótékonyágunkat. Hálát

* L. a »Kath. Hetilap» 23. számát.

adhatunk a balsorsnak, hogy őgy sűrűn jelentkezik, — abból születnek a rendjelek. Kenegetni a nyomort, lármát ütni vele, ápolni a kétségbeesést, ez divatos; a nyomor forrásait kutatni, ez nem jutott eszébe a mai humanismusnak.

És sajtászerű, hogy e nagy szeretet mellett felkopik az álla a társadalom nyomorultjainak; e nagy szeretet teremt a koplakókat. Ugyan mivel jellemezi a szeretet a gyűlöletnél?

Soha sem volt azon különbség, mely a gazdagság és szegénység közt van, oly óriási mint most. Az egész közép társadalmi test kipusztul, s napról napra közeledünk azon ponthoz, midőn a duggazdag és földhez ragadt szegény között nem lesz többé összekötő kapocs, s a fellázadt éhes tömeg szemközt álland a vagyon, pénz és hatalom birtokosaival. A vagyonkülönbség szüli azon sötét gyűlöletet, mely óriási mérvben nő s mindinkább fenyegetőbb alakot vesz magára. A tisztas keresztyény boldogító tudata, a becsületes, munkás törekvés jutalma mai nap agyrém, s az örült küzdelemben fent és lent semmi sem képezi égőbb gyűlölet tárgyát, mint a vagyon. S ezen gyűlölet száz és száz különféle alakot ölt, pusztít és rohaszt s vakságában elvet minden becsületes eszközt a boldogulásra. Ugy elnyomja az embereket, hogy élet, becsület, jellem, rang, mintegy pusztító rákfene alatt, összezsugorodnak, elvesznek alatta. Ezen gyűlölet tanítja az embereket a kétségbeesésre, hogy fegyvert emeljenek mások és maguk ellen, hogy a társadalom legszentebb törvényeit lábbal tapodják, hogy epedjenek a börtön kényelmei után, mert ott a philantropia ragyog egész teljében, míg a becsületes keresheti a szemétdombot, a hová utalva van.

Ez nem nagyítás. Ez így van. Kiáltó a nyomor ép akkor, midőn trónuson ül a humanismus; forr a

gyűlölet keserű levében ép akkor, mikor a szeretet oltárait emel. De ezen kiáltó és veszélyes nyomort a mai humanismus nem fogja meggyógyítani soha; ezen gyűlöletet, mely mai nap az emberek keblén uralkodik, azon divatos álszeretet, mely most kaczerkodik, elfojtani nem fogja soha. A mai társadalom táplálja fenévadait, a helyett hogy szelidítené.

Ezen ellentét a legnagyobb! A gyűlölet és szeretet két szélsősége, az inség és pazar jóllét kontrasztjai oly erős vonásokban tűnnek föl, hogy csak nagy társadalmi megrázkodások alatt fognak azok megszünni, midőn gazdagság, szegénység, jóllét nyomor, szeretet, gyűlölet a romok alá lesznek temetve s ott összekeverve.

Hanem azért ragyog a fény; a jóllét, kincs, vagyon, fényezés; de e ezifrán festet koporsóu belül láthatni az árnyat, — a nyomort, inséget, kétségbeesett küzdelmet a létért, — s az enyészetet.

És ezen civilizatiót kell ünnepelnünk, mint a felvilágosodás, szabadelvűség gőzelmét? Bizony szeretnénk egy kissé visszafelé menni, s kérni valamit a multak boldogságából, mely egyszerű és nemes jellemekben volt gazdag, míg a mostani mesteri tökélyvel és gyorsasággal teremtí az alacsony és silány jellemeket.

Napraforgók.

Weber Beda hátrahagyott dalaiból.

III.

Szabadban.

Ég valami itt szivemben,
A magány oly úntató;
Érzem magam tulterhelten,
Mint a vontatott hajó.

A szabadban elenyésznek
A sziv nagy fájdalmai;
A zszibongó szép természet
Ki fog majd békíteni.

Ott a fák lombátorában
Enyhe szellő lengedez,
Megvonulva árnyékában
Engem is majd elfedez.

Erdő mellett kis patak zúg
Hangosan a völgybe le,
Fűzfa bokrán úgy sír, úgy bűg
Párjával a fűlmile.

Ah ki boldogabb nálamnál?
Tán csak a dalos madár,
Mely az égő napsugárnál
A viz tükrén szálldogál....

IV.

A nép.

Nincs szebb templom a jó szivnél,
Melyben isten-szeretet
Mint oltárán gazdag szentély
Égi titkot rejteget.

Egyszerű szent vallomásban
Ismerjük föl a hitet,
Mely a legfőbb igazságban
Sohasem kételkedett.

Fájdalomban és örömben
Istent tartja szem előtt,
Ki a hitben mérhetetlen
Szeretetre gyújtsa őt.

Mit könnyelven könyverénynek
Mondnak, hazugság neki;
Ő az ily álbölcséséget
Áhitattal megveti.

Itt a földön ő a mennyet
Nem találja soha fel;
Szebb, dicsőbb reményt melenget
Szíve hő érzelmeivel.

Sántha Mihály.

Az utolsó órában.

— Beszély. —

I.

Valami rendkívüli dolognak kellett történni. A főváros legnépesebb utcájában, ott, hol különben is folytonos az élénkség s a járókelő, hivalgó uracsok ingyen gyakorolják az udvariasságot, ha az uszályos delnöknek helyet engednek, hol a főuri gőgös kocsis is kénytelen elegáns fogatával lépésben áthajtani, néhány percz alatt a legkülönbözőbb rangu, viseletű s koru emberek kezdtek összegyülekezni. Először csak néhányan. Egy tiszteletre méltó vastag öreg ur, ki rendszeren itt szokta reggeli sétáját végezni, egy szintén tiszteletre méltó vékony fiatal urnak mutogat valamit esernyőjével. Az a valami pedig fent van a levegőben, az emeleten, vagy a háztetőn. Mindketten nagy érdekel néznek fölfelé s hangosan beszélnek hozzá. E feltűnő figyelő állás legott fölkelti kíváncsiságát néhány járókelőnek. Mi lehet ott a magasban, mely két tiszteletre méltó embert sétájában megállítani képes? Mit néznek, mit keresnek ott? Azután a járókelők oda állnak a két uri emberhez, felfelé néznek, hallgatnak, fülelnek, keresik e megdöbbsentő figyelmeztetés okát. Lassankint azután lesznek négyen, hatan, tizen, huszan. A csoportosulás még inkább feltűnik mindazoknak, ki az utcába betekintenek; persze, egyik sem megy tovább, hanem első, legfontosabb kötelességének tartja oda futni. Rövid tíz percz alatt háromszáz ember, férfi, nő, fiatal-agg, katona, polgár, kézműves, hordár, kofa, utcagyerkőcz egy gomolyban összekeveredve, s ijedt képpel egymásra meredvén, szinte haraggal kérdi egymástól — hogy hát mi történt.

A kik az embertömeg szélén vannak, nem tudják; a kik elül vannak, szintén nem tudják, a kik pedig a tömeg közepén botokkal, esernyőkkel hadonáznak, azok legkevésbé tudják.

— Valami szerencsétlenségnek kelle történnie! mondja a tömeg közepén valaki.

— Szerencsétlenség történt! adja tovább a szomszédja.

— Bizonyára megöltek valakit, — mondja tovább a harmadik.

— Valakit megöltek! terjed szét szájról szajra.

— Rémitő.

— Ki lakik ezen házban?

— Gróf Dulházy.

— Az a gazdag ember?

— Az!

— Megölték?

— Bizonyos. Az ablakok le vannak függönyözve.

— Az ám. Borzasztó.

— Ki hitte volna.

— Mi baj? kérdi egy most érkezett stentori hangon, oly követőleg, mintha csak ő tartoznék megtudni az igazat.

A szélén állók megijedtek a hangtól s helyet engednek; sietnek az újonan jöttet felvilágosítani.

— Képzeld csak! Megöltek egy grófot, ki még tegnap eleven volt.

— Kit?

— Valami Dulházyt.

— Dehogy! Hiszen ott néz ki első emeleti ablakából. Ismerem személyesen.

— Lehetetlen!

— Ismerem. Én vagyok a — szabója.

— Hát akkor valaki mást. A háztetőn mintha járna valaki. Nem veszi észre ott az árnyékot a középső kürtő mögött; talán egy holdkóros.

— Valóban! Holdkóros! Egy holdkóros jár a háztetőn.

— Hol? Merre?

— Ott a harmadik emelet fölött épen a kémény mellett.

— Ki lehet az?

— A házmester leánya. A házmesterek lányai mind holdkórosak, mivel hogy éjjel föl kell kelniök kapunyitásra. Nini, — mintha most eltűnnék? Nem az?

— Nem látok semmit.

— Az nem lehet.

— Ugyan miért?

— Ismerem a házmestert. Annak nincs leánya.

— Hát akkor valaki más lesz.

— Tolvaj.

— Az.

— Mi történt itt?

— Egy tolvaj jár a háztetőn.

— Egy tolvaj éjjel elbujt a házban, benszorult, s most menekülni akar a háztetőn.

— Valóban.

— Igen; bizonyos. Egy tolvaj tegnap este elrejtette magát a padláson, összeszedett mindent, s most nem tud menekülni, ott botorkál a kürtők között.

— Lehetetlen.

— De igen. Tegnap este sikerült neki álkulesokkal felnyitni Dulházy gróf lakását, elbujt az egyik szekrényben, megvárta míg este a színházból haza jött, s elmettszte a nyakát.

— Hallatlan. Ilyen a mi rendőrségünk!

— Azután neki ment a házi asszonynak s gyermekeknek, azokat is lekasabolta. De ott szorult. Megfognak bizonyosan, nem szabadulhat meg.

— De hátul van a grófné kocsija, ott ül gyermekeivel. Semmi baja.

— Az ám! No lám. Hát akkor valami más történt.

— Uraim! a törvény nevében felhívom!... halatszik egy valahonnan előkerült rendőr szava.

— Aha! Majd mindjárt!

— Uraim! Ismétlem... a törvény nevében!

Piszszegés és nevetés fogadja a rendőrt, — a miért is az czélszerűbbnek látja a törvény nevében odább állani.

De mégis történt valami. Egy szegényes öltözötű lányka, alig tizenégy, tizenöt éves egyszerű perkail ruhában, hajadon fölül nyit magának utat a tömegben. Ifju, üde arca sirásra kész s kezeit esengve emeli föl.

— Ott, ott!

— Hol? Kérdik!

— Ott a második emelet középső ablakán, a párkányszaton.

— Hol?

— Ott, — most beljebb ment; az ablak nyitva van.

— De hát mi van ott? Kérdik rémült arccal a közelállók.

— A madaram! A kis sárga verebem. Félórája, hogy kiszabadult. Istenem, — csak el ne repülne. Fogják meg!

Mintha az olyan könnyű volna.

A tömeg elkezd bosszankodni; néhányan nevetnek, mások káromkodnak, s lassankint széteszlanak. Épen jókor, mert a szomszéd utcából dobpergés hallatszik. Egy század katonaság léptet elő lassu, ütenyes lépésekben, felhuzott szuronyokkal. Elöl megy egy szörnyen haragos képű tiszt, kinek szigorú vonásaiból látszik, hogy embervért szomjaz.

— Hol van a közbotrány, a esődület okozója?

Guny, hahota és piszszegés fogadja a kérdést. Az emberek nevetve s bosszankodva széteszlanak. A tiszt dühösen tokjába kergeti kardját, jobbraát-ot kiált, s az elszéledő tömeggel együtt szépen elsetál.

Az utcán nem marad más, mint a leányka, ki most aggódo tekintettel néz föl az ablakra. Nem tudja magát elhatározni mit tegyen. A kiszabadult rabmadár egyszerre csak eltűnik az ablak függönyei között. A leányka felsikolt s nyilsebességgel befut a szemközti ház nyílt kapuján, s megy föl egyenesen a második emeletre.

II.

Arándy Béla sokat köszönhetett a sorsnak. Köszönhette mindenekelőtt azt, hogy előkelő s vagyonos szülők gyermeke volt, hogy sem előtte sem utána nem voltak testvérei, hogy szülei bálványozták őt a bölcsőtől kezdve egész azon korig, hogy bajusza kezdett nőni s nevelték őt azon hitben, hogy mindezt csakis a sorsnak köszönhette és semmi másnak. Arándy Béla pedig úgy gondolkozott, hogy ha már így van a dolog, senkinek sem tartozik köszönettel.

Immár három éve folytatja a fővárosban tanulmányait. Igen jeles tanulmányok; nem annyira a fej és szív mivelésére vonatkoznak, mint inkább a mai társadalmi jellem kiképzésére. Vig társaság, dözslő ezimborák, színházak, bálók, játék, pazar élet, éjjeli tivor-

nyák igen szépen fejlesztik a jellemet. S ezekben Béla urfinak bő része volt. Annyit tudott, hogy minden szórakozásaira telt pénzből, időből, egészségből. Senki sem állott háta mögött, hogy számon kérje, mire vesztegeti e hármát. Sőt gavallériája még örömet okozott a derék, szerető szülőknek, kik nagy vigasztalással hallották Béla viselt dolgait, olvasták a lapokban, hogy a hol a reményteljes ifjuság fáklyás menetet, utcai tüntetést, maeskazenét s egyéb az ország sorsára kiható ünnepélyt rendez, ott Arándy Béla rendesen főszerepet szokott vinni. Temetéseken, bálokon egyformán előtánczos volt. Az egész fővárosban ismerték minden körben, a salonokban és kávéházakban, csapszékben és egyebütt; csak az egyetemen maradt ismeretlen.

Pedig most végzi az utolsó évet; azután — rigorozál. Erősen készül rá; még az éjjelt is nappallá teszi, hogy ismereteit szaporítsa. Midőn reggelenként tíz óra felé felkél, meglátjuk sápadt arcán, hogy mennyit tanulmányozott. Ezt hiszik mindnyájan, kik Béla urfit ismerik a photographiája után. A fiatal ember tele van komoly törekvéssel, nemes ambícióval, szóval, birja mindazon fensőbb rugókat, melyek a serdülő fiatal embert nagy tettekre ösztönzik. Eddigelé csak háromszor hált a priesen, az is nagy igaztalanság volt a rendőrségtől. Egy jól nevelt, komoly törekvő fiatal embert, ki egyenes uton halad arra, hogy törvényhozó, talán miniszter, sőt a haza oszlopa legyen, éjjel elcsipje azon ártatlan időtöltésben, midőn beveri a házak ablakait. Általában a rendőség mindenütt s mindeddig nagy tévedésben látszik lenni a hazai ifjuságról való felfogásában, s multságát találja abban, hogy a haza reményeit nemes szórakozásaikban zavarja. Béla urfi az illetékes körökben nem egyszer hallatta erőteljes szavát azon rendőri tulkapások ellen, melyek szerint egy tisztességes botrányt sem lehet végrehajtani a nélkül, hogy az embert nyakon ne csipjék. E visszaélések elvégre is unalmasak. Az ember nem is beszélgethet magáról policzia nélkül. S különösen Béla urfi, ki úgy látszik nagyokra született. Három évről hozott haza bizonyítványt; olyant, minőt kevésnek adtak azon nagy épületben, melyben a kis embereket faragják. Mindig praeclarumra colloquált, vitakozott, értekezett. Kilátása volt arra, hogy a statusvizsgát is letegye fényes sikerrel.

Azt persze nem tudta senkisé, hogy minden év elején megjelen az egyetemen egy halavány képű, szegényes öltözetű fiatal ember, nagy alázattal előmutatja bizonyítványait, a melyekből kitűnik, hogy ő Arándy Béla, a ki is beiratja magát évről évre a legválogatottabb tudományos szakmákba, pontosan eljár az előadásokra, ott figyelmesen hallgat, jegyezget; évenként leteszi a vizsgát, s a tudós tanárok nem győzik dicsérni, magasztalni. Minden esztendőben kikapja fényes bizonyítványát, s a tanárok nagy jövőt jósolnak neki. Azt még kevésbé tudja valaki a tudós kollégiumból, hogy ezen derék fiatal embert nem is Arándy Bélának, hanem Sólmos Pálnak hívják. Tanárai pedig nem ismernek más Arándy Bélát, mint ezen szorgalmas, lelkiismeretes tanulót, ki kitesz valamennyin, — s csak úgy eléledősköznak, ha neszt vették, hogy e komoly törekvő fiatal ember ebben, abban a híres dáridóban, utcai

verekedésben, éjjeli tivornyában részt vett. Mily sajátosak a lángész utai, gondolják a böles professorok, kik nem szokták hallgatóik arczeit tanulmányozni.

Béla ur tehát, szülei nagy öröme, a mint az előzményekből látjuk, igen jelesen képezte magát. Már a legelső elvek, melyek szívébe csepegtettek, elhatározók voltak egész jellemére. Egyetlen gyermek volt; jó név, szép örökség nézett rá. Szülei nem kíméltek semmi áldozatot, hogy őt felneveljék. Neki minden meg volt engedve; a mit tett, az mind jó, szép, dicséretes volt. Ellenség sem vethette szemére, hogy nem használta föl a sorstól kapott előnyeit. Tökéletesen a mai század gyermeke lett. Oly korán kezdett romlani, hogy senki sem tagadhatta meg tőle a miveltséget. A legjobb házak, a legjobb körök nyitva voltak előtte, s ő azokban ugy szerepelt, mint a legszeretettéltőbb fiatal ember. A mai világ annyira felvilágosodott, hogy nem lát tovább az orránál. A kik a reményteljes ifju ember tulajdonképeni carriéjét nem ismerték, osztották jeles tanárainak véleményét, s nem kételkedtek, hogy benne mindazon képességek, jelességek megvannak, melyek kiváló, szereplő jellemek alkatrészeit képezik; a kik pedig tudták divatos stiklijeit, kedélyesen mosolyogtak; hiszen minden ember így kezdte. Ha az ifjuság tévedéseit beszámítanók, sok lángelmét csirájában kellene elítélnünk. Különben is rangos, vagyonos fiatal embernek minden jól áll; csak járjon utain, tombolja ki magát; ha eljönnek évei, olyan derék, jellemes ember lesz belőle, mint akárhányból, ki épen úgy kezdte.

Béla urfi divatos lakást tart a fővárosban. Általán azok közé tartozik, kiktől mondani szokták, hogy jó házból való, s urnak született. Kollégái, barátai is csupa választott fiatal emberek, grófok, mágnások, kik közé nevével s pénzével szépen beillik. A mai finom körökhöz nem kell egyéb, — a ki e kettővel bir, mindennel bir. Az emberek mással nem törődnek. A legjobb ajánlólevél, ha valakiről azt mondják, hogy ur.

A derék fiatal ember épen a tegnapi mámort törülte ki szeméből, s azzal vesződött, hogy fürteit festői, csábító bodrokba helyezze, s e végett könnyű pongyolában tükre előtt ült, midőn a kelő nap sugarai bevetődtek az ablak dús függönyeim. A szoba elárulta a garçont. Kényelmesen és elegánsan volt berendezve. A falakon néhány kétes értelmű metszvény, a szögletben börrrel bevont néhány kerevet; oldalt vívótörök, kardok, arczpaizs, s sisak fenséges formában összerakva, dohánytartók, vastag pipaszárak a másik szögletben; az asztalon elszórt könyvek, hirlapok, elszáradt virágcsokrok s levelek heverték. A két ablak közti fél asztalon állott egy Cupido főszöntvényben, kiterjesztett szárnyakkal.

Béla urfi a legjobb kedélylyel pödörgeté serkedő bajuszát s törekvők annak minél hódítóbb, kaczkias állást szerezni, midőn a nyitott ablakon berepült egy sárga veréb. Először megállt a függöny megett az ablakpárkányzaton, s miután fekete gyöngyszemeit kíváncsian körül hordá, megcsattogtatta szárnyait, néhányszor barátságosan pittyentett, s rögtöni elhatározással rá repült a Cupidoszobor kinyújtott kezére, arra, a mely a nyilat tartja.

— Nini, vendégem van! kiálta föl jókedvűleg a fiatal ember. Mi hozta ezt ide?

E pillanatban csöndesen kopogtak ajtaján.

III.

A megnyílt ajtó küszöbén az előbb említett leányka állott meg. Félénken nézett körül, s zavarban látszott lenni, midőn a félig pongyolán öltözött fiatal ember megpillantá. Egy ideig szótlan állott ott, egyszerre megpillantá a madarat a szobron. Szomorú arcán egyszerre vidám derű mutatkozott.

— Nini, ott van, fogja meg!

Béla meglepetve szemlélte a kis lányt. Arcán öntelt mosoly vonult végig. A lányka nagyon szegényesen volt öltözve, de arcán az ifjuság üde hajnala, szemeiben őszinte gyermekség ragyogott. Egyszerű ruhája daczára volt benne valami vonzó. Az egyszerűség, a természetes ártatlanság mindig megmarad, s Béla urfi épen nem látszék haragudni az ismeretlen vendégen.

— Mit akar kegyed? kérde mosolyogva.

— Oh bocsásson meg! szólt a lányka esdő hangon. A kis madarát kiszabadult. Nézze ott van azon a szobron. Oda repült. Legyen oly jó, fogja meg, hogy haza vihessem. Ez az én madaram: nagyon szeretem. Egészen vigasztalhatatlan vagyok, hogy ide kellett tolnakodnom. De ön uram, úgy hiszem, nem haragszik azért. Kérem bocsásson meg.

Béla legelőször is óvatosan az ablakhoz lépett, becsukta a táblákat, s azután nevetve mondá:

— Az most már meg van fogva. Nem szabadulhat.

— Köszönöm.

— Üljön le kis hugom.

— Oh nem lehet! válaszolt a leányka. Sietnem kell. Kérem fogja meg.

— Arra rá érünk. Maradjon csak egy kissé nálam.

— El akarja venni tőlem? kérde félénken.

— Épen nem. De mivel már idejött hozzám, — hadd pihenje ki magát. Vendégem lett; tehát maradjon egy ideig itt.

— De kérem, nekem az időm rövid. Legyen szives, adja ide, hogy mehessek.

Béla urfinak tetszett ez az esegő, ártatlan gyermeki hang. Nem akarta, hogy ezen véletlen találkozásnak oly hamar vége legyen. Minél tovább nézte a lánykát, annál inkább kezdett arca ragyogni. Ez sajátos véletlen, — igazán az ablakon repült be hozzá a szerencse.

— Hogy hívják kegyedet?

— Mari a nevem! kérem lesz szives. . . .

— Hol lakik?

— Itt szemközt, abban a magas házban.

— Hol?

— Fent, — jó magasán. De ez önt nem érdekli, ha szabad kérem.

— De sőt inkább érdekel, — tehát szemközt lakik velem. Csodálom, hogy eddig észre nem vettem.

— Padlászobában lakunk. De igen kérem, ne tartóztasson tovább.

— Ah! padlászobában? kivel?

— Anyámmal.

— Tehát anyja is van?

— Igen; szegény öreg, és sokszor beteg. De már most mindent tud. Ön nagy fájdalmat okoz nekem

halogatásával, — engedje, hogy megfoghassam madaramat és mehessek tovább. Nem kívánok terhére lenni.

Béla néhány lépést közelebb lépett. Fővárosi tapasztalatai után legott tudta, hogy kivel áll szemközt. A szegény nép gyermeke, ki csak azért születik, hogy elhervadjon.

— De miért siet kegyed oly nagyon?

— Dolgom van. Munkára kell mennem. Minden mulasztás káromra esik. De ön nem akarja káromat. Ugy-e nem?

— Épen nem. De hát mit ad nekem kegyed, a madaráért?

— Én?

— Igen! szólt s a leánykához lépve, megcsipte arcját. A madara most az én foglyom, ki kell váltania, mintha zálogban volna.

A leányka arcán önkénytelen sötét pir futott végig. Nagy szemeit, melyekből e pillanatban fájdalom s szenvedés tükrözött elő, mintegy szemrehányással emelte az ifjuhoz, ki hetyke kacérsággal állott előtte, s mindinkább bizalmasabban közelgetett.

— Uram! szólt mintegy a bántódó hangján, — én kérni jöttem önt egy szívességre; nem háborgattam volna, és soha nem léptem volna szobájába, ha velem ezen baj nem történik; de én ezen kis állatot annyira szeretem. Én neveltem, és nekem egyetlen barátom. Kérem önt, mondja meg, megengedi hogy elvihessem?

— Mindenesetre, — ha kiváltja tőlem.

— Ah hagyjon nekem békét. Én szegény leány vagyok.

— Az nem tesz semmit,

— Én nem adhatok önnek semmit.

— De igen! szólt Béla urfi, kiterjesztve karjait.

A leányka visszalépett, és sértetten mondá:

— Tartsa meg; önnek nincs szive.

A hang, melyen e szavak mondva voltak, meglepte a fiatal embert. Megfogta a leányka kezét, s szemébe nézett. Két nehéz köny esillámlott azokban.

— Ne nehezteljen. Nem akartam bántani.

— Bocsásson utamra; nem kérek öntől semmit.

— De mégis, — kis Mari, — nem haragszik, ha így szólítom. Ugy-e nem haragszik? Lásza, a véletlen hozzám hozta, és én nem vagyok ellensége a fiatal leányoknak. Oh nem! tevé hozzá nevetve. Kegyednek is barátja leszek.

— Nekem nincs szükségem barátokra.

— De még lehet. Igérje meg, hogy eljő hozzám megint.

A leányka hallgatott.

— Igérje meg.

— Hagyjon engem békében.

Béla urfi elereszté a leányka kezét, azután óvatosan odalépett a Cupido szoborhoz, s ujját nyujtá a kis szökevény felé, ki nagy egykedvűséggel nézte az iménti jelenetet, s igen megelégedve látszék lenni helyzetével. Midőn a fiatal embert feléje közeledni látta, karikára nyitá gyöngyszemeit, s gyanus, bizalmatlan pillantásokat veté feléje. Szétnézett a levegőben, hogy hová meneküljön.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

Lengyelország bukásának következménye Európára nézve.*

Irtá dr. Vajda Gyula kegyesrendi főgymnas. r. tanár s egyet. magántanár.

A Lengyelország felosztását követő forradalmi mozgalmak leverettének, melyek, egész határozottsággal állíthatjuk, természetes következményei valának az erőszakosan kivitt felosztásnak. Mik voltak a következmények, melyek Lengyelország bukásából Európára háramlottak? Ezt megelőzőleg azonban nem lesz tán fölösleges érintenünk a forradalmaknak következményeit magára a lengyel nemzetre, s különösen a végeredményt kiemelniünk II. Sándor alatt. A császár Lengyelországra nézve alkalmazandó rendszerét érzékölhetettséggel vitte keresztül, bár nem tagadhatni, hogy egyesek irányában a lengyelek közül nemeslelkűséget tanusítta. E nemeslelkűség azonban nem másított semmit a rendszeren. A forradalom legkitünőbb kezdői és vezetői kivétettek az amnestia alól, mely a résztvevők nagy tömegének adatott. A halálbüntetés, melyet a törvénytörések 256 nehéz vétkekre kimondott, örökös száműzésre változott, de javaik a koronának lettek s orosz tábornokoknak és egyéb főtiszteknek adományoztattak, mint majoratusok, oly feltétellel, hogy csak óhítú utódok birtokába jöhessenek. Így Lengyelország szívében orosz arisztokrácia alapított, s egyszersmind alapja rakatott le, hogy az orosz államélettel bensőleg egyesült görög hitnek út nyitassék. Szintén az óhítú vallás érdekében hozattak be a vegyes házasságokat illető orosz törvények, mik szerint minden vegyes házasságból származó gyermekek a görög vallásban neveltetnek. Az ország anyagi jólétét emelni igyekezett az orosz kormány, ezen igyekezet azonban nagyban ellensúlyozták a határok elzárásának káros következményei által, mely pedig rendkívüli szigorral hajtaték végre. A kereskedelem nem csak a külfölddel, hanem Oroszország belső részeivel is teljesen megsemmisült; a buzakivitel, mely Lengyelország jólétének főforrása volt, tetemesen csökkent; a porosz határi virágzó városok elszegényedtek; a gyárosok Oroszországba költöztek át stb. Ezek voltak eredményei a szerencsétlen lengyel felkeléseknek; a külföldön egymást érte a sok lengyel egyet, s a részvétnek élénk jelei nyilvánultak mindenfelé a bujdosók iránt; de azért a diplomácia elfogadta a tényeket, s meghagyta szilárdulni az állapotokat, miként azokat a túlerő kivívta és formulázta!

S most lássuk végre a következményeket Európára nézve!

Ha kezünkbe vesszük Európa térképét azon évről, midőn Nagy Péter (1689—1725) császár trónra lépett, látjuk, hogy nyugatra nézve Oroszország még nem létezett, s azt is megmagyarázhatjuk, miért nem folyt be a westpháli béke (1648) megkötésére, mely az európai egyensúlyt megállapította. A Balti-tengernél korlátolva volt az orosz birodalom Svédország által, mely Finnland, Liefland és Kurland birtokában vala. Keleten még nem érte el a Fekete-tengert, mert az Azowi-tenger, Krim félszigete és Bessarabia a török birodalomhoz tartozott. Végre nyugat felől Lengyelország teljesen elválasztá a német birodalomtól. Pedig Svéd-, Török- és Lengyelország hagyományos politika szerint, szövetségesei valának Franciaországnak, melyek Németországnak védfalul szolgáltak az orosz birodalom barbársága ellen. Lengyelországnak bukása és a török-orosz háborút befejező 1774. júl. 21-ki küdschnuck-kaimarschei béke, mely két fon-

* Mutatvány szerzőnek »Lengyelország bukása és a következmények, melyek abból Európára háramlottak« című kéziratban levő munkájából.

tos esemény egymással szoros összefüggésben van, e helyzetet megváltoztató. Az első Oroszország előtt megnyitá nyugatot, megalapította az északi hatalmak szövetségét, s lehetővé tette az orosz császárnak Európa ügyeibe avatkozhatni. A második Krim félszigetet a töröktől orosz uralom alá hajtva, igényt szerzett a pétervári udvarnak a görögök pártolására s hatalmába adá egy részét a Feketetengernek. Itt veszi kezdetét Oroszország túlsulya, mind keleten, mind nyugaton, mely oly monarchiává nőtte ki magát, hogy egész Európát elnyomással fenyegeti.

Péter (N.) császár, midőn Európa meghódításának eszközeit politikai végrendeletében elsorolja, annak 12-ik pontjában így szól: »Tervszerűleg oda kell törekednünk, hogy a Magyar- és déli Lengyelországban elszórt schismaticus görögöket magunk köré gyűjtsük; magunkat közép- és támaszpontjukká tegyük, s egyelőre tulnyomó befolyást nyerjünk rájuk a politikai vagy főpapi főuralom egy neme által. A mily mértékben ez megtörténik, azon mértékben barátokat szerzünk magunknak ellenségeink közt.« — Láttuk a történelemből, mily lelkesmeretes pontossággal követé sőt követi jelenleg is a pétervári kormány a legnagyobb oroszoknak ezen utasításait, s hogy ezen eljárás eredménye kedvező volt, bizonyítja Lengyelország bukása. Midőn azonban Nagy Frigyes segíté megalapítani Oroszország nagyságát, megfontolt egyszersmind Németország jövőjét is, mert oly tulsulyt szerze Oroszországnak, mely folytonosan fenyegeti Európát, s első sorban Poroszországot, s reá mindjárt Magyarországot. Lássuk ezen állításunk igazságát. Lengyelország harcdeztől népével korlátul szolgált a csárok nagyravágyásának; féken tartatá a fenyegető Törökországot, de oltalmazá, midőn veszélyben forgott; védfala volt Svédországnak, fedezte Ausztriát, Porosz- és Szászországot.

Magyarországra nézve a veszély nagyobb, mint bármely más államára Európának, mert először közvetlen szomszédja Oroszországnak, — mert másodsor Magyarországot kisebb, mint Európának más, Oroszországgal közvetlen szomszédos államai, — s harmadsor a szláv elem ápolása által ellenségei közepette barátokat szerez magának Oroszországnak, kikre támadás esetében támaszkodhatik.

Lengyelország felosztása romba dönté az egész politikai rendszert, mely eddig védte Európát a barbárság ellen. A független Lengyelország paizsa volt nyugatnak; bukása tárt kaput nyitott a csároknak keleten követni hódító politikájukat, nyugaton, Ausztriával s Poroszországgal érintkezve, beleavatkozni Németország ügyeibe, s ott parancsoló hangon beszélni. Varsó jelenleg erődített híd, mely Bécs, Berlint, sőt egész Európát fenyegeti.

Tíz évre az utolsó felosztás végbemenetele után, Napoleon megjelent az eltiport és feldult Lengyelhon határainál. Két ízben volt alkalma annak helyreállítására, valamint neve és nemzeti élete visszaadására; soha szándékában sem volt ezt véghez vinni. Megbűnteté a nemesis bosszuló keze Franciaországot azért, mit Elzász és Lotharingia eleste bizonyít. Európa viszonyai azon helyzet által, melyet Oroszország újabb időben elfoglalt, egészen átalakultak. A felosztás nem csak az orosz tulsulyt alapította meg, hanem újra feléleszté a hódítás politikáját, melyről pedig azt hittük, hogy a westpháli békekötés eltemette. Így látjuk, hogy a hódítás, vagyis az erősebb nemzet jogánál fogva a német császárság elvette Franciaországtól Elzászt és Lotharingiát, mondván: ott németül beszélnek! Arra ugyan nem gondol, hogy Posent visszaadja, mert ott is lengyelül beszélnek, sőt lengyelül éreznek is. E hódítási elvnel fogva Oroszország elveheti Romániát, Erdélyt és Magyarországot egy részét, a hol hitfelei laknak,

épgy, mint elvette Lengyelországot, a hol pedig katolikusok laknak! Pedig Oroszország műve csak most kezd emelkedni gondosan lerakott alapjain és árnyékával már is jóval túlnötte azokat; első hódításait Oroszország Ázsiában kezdé; az itteni kivívott eredményekre támaszkodva haladott N. Péter csár Európa s különösen Svéd- és Lengyelország elleni fellépésekor. E hadi cselet, hogy t. i. Európában nyugodjanak, míg Ázsiában hadakoznak, vagy megfordítva, ezen idő óta a későbbi csárok is majd mindig követék. Mikor Oroszország hódítási vágyaival s terjeszkedési terveivel először fellépett, Európában és Ázsiában oly kisszerűnek, oly jelentéktelennek tekintették, műveltségi állapota az európaiak és ázsiaiak szemében oly barbár és vad volt, az ország és annak segélyforrásai oly tekintélytelenek voltak, hogy inkább kigunyolták és kinevették, hogysen féltek volna tőle. A történelmi viszonyok, továbbá Európa gondatlan hanyagsága s civődásai által előmozdítva, nagy csöndben még ma is, épen úgy, mint 200 évvel ezelőtt, dolgozik terjeszkedési művén, még pedig oly erélyvel, mintha e működést csak ma kezdte volna meg. Midőn az 1856-iki szerződés revisióját követelvé, nyiltan elárulá hódítási szándékát Törökországra nézve, hol épen úgy pártfogolja a görögöket, mint pártfogolta hajdan a dissideneket Lengyelországban. Megtiltja a szultánnak változtatást tenni birodalma belső törvényein, mint hajdan megtiltá a lengyeleknek változtatni azon alkotmányon, mely nekik alkalmatlan lön; a keleti háborút méltán úgy tekinthetjük, mint Lengyelország felosztásának szükségképi következményét, Varsó rab-sága hagyta fődözetlenül Konstantinápolyt. Ezen óriási hatalmasság tehát folytonosan fogja a világ békéjét zavarni, szünet nélkül szomszédait nyugtalanítani, tapasztalásból tudva, hogyan lehet lassankint kifárasztani Európa figyelmét, s mikép változatható uralommá, a mi eleinte csak oltalom vala!

(Vége köv.)

RÖVID HIREK.

* **A pápa ő Szentsége és a m. tud. Akadémia.** Dr. Fraknoi Vilmos apát-kanonok külön kihallgatáson volt XIII. Leo pápa ő Szentségénél, mely alkalommal kitünő történetirónk, mint a m. tud. Akadémia tagja átnyújtotta ő Szentségének az Akadémia ez idei kiadványait, mintegy háromszáz kötetet.

* **Bonnaz Sándor** ő excellentiája a csanádi egyházmegye nagylelkü püspöke, az aradi r. kath. új templom építési költségeire 50,000 forintot adományozott.

* **Id. gróf Károlyi István temetése** f. hó 15-ikén nagy diszszel s még nagyobb részvétellel ment végbe Föthön. Reggel óta a fővárosból és a vidékről folytonosan özönlött az uri és a földmivelő közönség, hogy a nagy halottat útjára elkísérje. A koporsó a feketével bevont kápolnában volt elhelyezve zöld növények s égő gyertyák között; a koporsó mellett apácák imádkoztak. A temetés 11 órakor kezdődött. A kápolna melletti nagy könyvtárterem, valamint a kápolna teljesen megtelt résztvevőkkel. A többi között ott voltak Tisza Kálmán, báró Orczy Béla, Trefort Ágoston és Pauler Tivadar miniszterek, Majláth György ország-bíró, gróf Cziráky János, gróf Szapáry Géza flumei kormányzó, b. Fejérváry és Henneberg tábornokok, Tárkányi Béla apát-kanonok, a Szent-István és Szent-László-Társulat, a m. tud. Akadémia, az irói segélyegylet, Pest megye, a főváros küldött-ségei stb. A beszentelést Somhegyi József apát végezte egyházi segédlet mellett. Beszentelés után a koporsót feketébe öltözött gazdatisztek emelték s tették a gyászszekérre, melyet az elhunyt akarata szerént kedves négy lova vont, régi hű kocsisá-

tól hajtva. Az imposans nagy temetési menet a parkon át vonult a templomba, hol a koporsó ravatalra tétetett s Peitler Antal váci püspök ur ő excja fényes segédlettel elmondá a gyászmisét, a »Liberá«-t. Végre a koporsó a templom alatti családi sírboltba helyzetetett el örök nyugalomra.

* **Requiem.** F. hó 18-kán, szombaton délelőtti 10 órakor gyász-istenisztelet tartatott az elhunyt id. gr. Károly Istvánért a belvárosi templomban. A család tagjain kívül társulatok s testületek küldöttségei s igen nagy számú közönség volt jelen. A Szent-István- és Szent-László-Társulatok számos tag által voltak képviselve, élőkön Tárkányi Béla apátkanonok ural. A gyászszertartást Schwendtner apát-plébános ur végezte.

* **Az urnapi lélekemelő ajtatosság** a legszebb idő mellett ment végbe a fővárosi templomaiban. A budai oldalon a helyőrségi templomban jelen voltak a miniszterek, tábornokok, a polgári és katonai hatóságok élei, és roppant számú ajtatos közönség. Az istenisztelelet Ráth József apát budavári plébános fényes segédlettel végezte.

* **Meghívás.** A Szent-László-Társulat budapesti tagjai a társulat védszentjének, szent László királynak teljes bucsuvul egybekötött ünnepét f. évi július hó 3-ikán a szent-ferenczrendiek belvárosi templomában reggeli 8 órakor tartandó ünnepélyes szent miseáldozattal s alkalmi szent beszéddel fogják megülni, melyre a társulat t. cz. tagjai s minden rendű kath. hívek tisztelettel meghivatnak. Az igazgató választmány megbizásából, Ágoston Antal, titkár.

* **Nagylelkü adomány.** Dr. Krajcsik János v. püspök, nyitrai nagyprépost és volt nyittravárosi országos képviselő az őt ezen utóbbi minőségében megillető napidíjakat Nyitra városának polgármestere útján szegényebb iparosok közt osztotta szét; mely nagylelkü adományért a nemes keblű főpapnak Nyitra városa egyértelműleg köszönetet szavazott.

* **Pájer Antal**, jászapáthii apát-plébános, ismert költő, f. hó 4-ikén hosszas szenvedés s az utolsó szentségek ajtatos felvétele után jobb létre szenderült. Hült tetemei f. hó 7-ikén tétettek örök nyugalomra.

* **Kovách Pál** pápai praelatus és váci kanonok ur ő méltósága, ft. Peitler Antal József váci püspök ur ő excjának névnapja alkalmából 1000 frank alapítványt tett, oly czélből, hogy annak évi kamatai a szent Atyának Péter-fillér gyanánt följánltassanak.

* **Bogisich Mihály** belvárosi káplány, s akadémiai tag a budapesti egyetemen a zenetörténet magántanárává habilitáltatott.

* **A zászlót**, melyet magyar zarándokok Magyarországnévben visznek augusztus hónapban Lour desba, hogy a szent Szűznek felajánlják, — f. hó 10-ikén szentelte föl Esztergomban a bibornok hercegprímás ő eminentiája.

* **Az új tíz forintosokat** a csehok a feletti bosszuságukban, hogy a felírás csak magyar s német nyelvű, csupa cseh hazafiságból a széleken mindkét oldalon, összesen tehát nyolcz helyen ilyen feliratokkal látják el: »platy deszet zlatyh.« Az állami pénztarak és hivatalok utasítottak, miszerént az ily bankjegyeket érvényteleneknek tekintve, fizetés gyanánt el ne fogadják. Okadjanak tehát tisztelt olvasóink ilyen bankjegyek elfogadásától.

* **Ségur abbé**, a vallásos tartalmu, jeles műveiről általánosan ismert kitünő férfiú f. hó 9-ikén meghalt. Munkái majdnem minden európai nyelvre le vannak fordítva s több műve nálunk

is el van terjedve. Ségur Párisban született, 1820-ban. — **Wan városában**, Örményországban nagy földrengés volt, mely 200 házat rommá tett, s 95 embert megölt.

IRODALOM.

— Megjelent s beküldetett: a) „**Szabó Imre néhai szombathelyi püspök emlékezete**“ Füssy Tamástól. (Lenyomat a »Tájékoztató« május—júniusi füzetéből.) Budapest, 1881, az Athenaeum nyomása. Nagy 8-rét 1—37 lap. A tudós szerző nagy gonddal gyűjté egybe s gyakorlott tollal állítja össze az adatokat, melyek segélyével szemünk elé állítja az elhunyt főpásztort mint papot, mint hazafit, mint államférfiut és mint író. Az előttünk fekvő életrajz egy sikerült arckép, mely hiven tükrözi vissza Szabó Imrének minden vonását. A mű ára 25 kr s még folyton megrendelhető szerzőnél (Budapest, IV. Lövészutca 13. sz.).

b) „**Bünbánok könyve**.“ Második kiadás. A váci püspöki hatóság jóváhagyásával. H. J. Budapest. Nyomatott a »Hunyadi Mátyás« intézetben 1881. Kis 8-rét 1—32 lap. Ára 10 kr. Nagyobb megrendeléseknél intenciókért is megrendelhető a szerzőnél Horvát Jánosnál, Kún-Félegyházán.

— A „**Tájékoztató és Egyházművészeti lap**“ című jeles folyóirat június 15-iki füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: Szabó Imre, néhai szombathelyi püspök emlékezete. — Az egyházi rend és közoktatás, dr. Steinberger Ferencztől. — Egyházipolitikai áttekintés. — A simontornyai szentferencziek kelyhe. — Az ecsedi vár egyházi szerelvényei 1615-ben (III. közl.), Majláth Bélától. — Tanulmányok az esztergomi főszékesegyház kincstárában (III. közl.) — Rövid közlemények. — A lelkeskedő papság köréből. — Irodalom. — Vegyesek. — Ábrák: A szentferencziek kelyhe Simontornyán. — Donatori czimer a simontornyai kehely patenájáról. — Művészet az esztergomi román ereklyetartó keresztoldaláról. — A Súly Benedek-féle kehely kupájának fölrata.

MINDENFÉLE.

A világ nemesércz-termelése. A londoni »Economist« legutóbbi száma igen érdekes kimutatást közöl a világ nemesércz-termeléséről 1793-tól 1880-ig. A kimutatás szerint a világ több államának összes arany- és ezüsttermelése 1494-től 1875-ig 417,922,626 angol fontot tett. (Egy angol font = 0.46 kg.) Ebből 397,125,267 font ezüst és 20,797,369 font arany. A jelzett időszak alatt legtöbb ezüstöt termelt Mexiko (167³/₂ millió font); Peru (68²/₄ millió font) és Bolivia (83 millió font); Ausztria-Magyarország összes ezüsttermelése 17 millió font; legkevesebb ezüstöt a nagyobb államok közül Oroszországban termeltek, t. i. 5¹/₂ millió fontot.

Kopott kabát. Egy párisi étteremben egy vendég szidta a pinczért: »Ez mégis hallatlan! Harmincz frank két tál ételből álló villás reggeliért!« A vendéglős a lármára oda siet, szemügyre veszi a vendéget s azután szigoruan rendre utasítva pinczérjét így szól hozzá: »Jean, hát vak volt s nem látta, hogy ennek az urnak már kopott a kabátja?«

Mit mindent nem tehetne egy pénzkirály. Valaki, a kinek több ideje van mint dolga, unalmában kiszámította, hogyan adhatna tul vagyonán a dús gazdag pénz- és vasutkirály Vanderbilt. A

Vanderbilt birtokában levő 51,000,000 millió sterlingnyi négy százalékos kormánybonds kamatjövedelme naponként 5000 font sterling (50,000 frt), mi óránként 208.25 font, percenként 3.47 font sterling, másodpercenként 5 cent jövedelmet ad. Ha jövedelmét másodpercenként fizetnék ki neki, ez esetben nem adhatná ki pénzét, mert bevásárlásait nem választhatná ki elég gyorsan, s nem tehetné le a cikkek árát. A pénzt el sem dobhatná, mert minden pénzdarabota kezébe venni s olvasni, ehhez két másodperc kell, és ha minden pihenés nélkül ezt huszonnégy órán át folytatná is, még sem dobhatna el többet, mint napi jövedelmének felét. Ha megszorítva él, s négy éven át takarékoskodik, 5 centes darabokból egy ályövét körihet a Föld körül, vagy ha megtakarított pénzét 1 centes pénzdarabokra váltaná s egymásra rakná, husz év alatt a Holdba érne vele, s még 5000 font sterlingje maradna, mikor oda érkeznek. Ha pénzét a felebaráti szeretetnek akarná szentelni, egy évi jövedelméből az Egyesült-Államok minden egyes lakójának, férfinak, nőnek, gyermeknek egyenként 20 centet ajándékozhatna, s még mindig maradna pénze. De még több más utat is eszelt ki a mi matematikusunk, hogy mily módon költhetné el Vanderbilt a vagyonát; p. o. egy napon elmehetne 8000 különféle circusba, 10,000 pint földi poggyorót ehetnék, 5000 pohár citromlevelet ihatnék, s még elég pénze maradna, hogy a csizmáit kifényesíttesse. Megengedheti magának azon fényűzést, hogy egy napon 500,000 inget mosasson magának, s halála napján a napi jövedelem elég, hogy 10 első osztályu temetést rendezzenek számára.

Jótevény adakozások.

Pongrácz Felix szentferenczrendi áldozár:

Pápa ő Szentsége részére	20 frt.
A Szent-László-Társulatnak	20 »
A Szent-Vincze-Egyletnek	20 »
A budapesti Oltáregyletnek	20 »
Összesen	80 frt.

Nyilttér.

Ó v á s!

A cégemhez hasonló más üzleteknek utazói által terjesztett azon hirt vettem több oldalról, hogy Magyarországon legtovább fennálló üzlettem mással egyesült volna, illetve más név alatt szerepelne, kénytelen vagyok ezen hazug hírek ellen a nm. és ft. fő- és alpapságot tiszteletteljesen értesíteni, hogy az Oberbauer Alajos-féle egyházi szer- és ruha-üzlet ugy mint ennekelőtte, most is független és önálló; a föntjelzett hírek a valóságnak nem felelnek meg és én mint eddig, ugy ezután is minden megrendelésnek pontosan eleget teendek.

Budapest, 1881-iki június 4-én.

Oberbauer Alajos,

ő eminentiája a ft. kalocsai bibornok-érsek
urnak szállítója.

(3-3)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Agoston Antal.**

Budapest. 1881. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület).